

A különleges adózói kör közösségi ügyleteinek áfaszabályai (Közzétéve: 2024.01.23.)

Ebben az információs füzetben a különleges adózói körbe tartozó áfaalanyok és nem áfaalany jogi személyek közösségi ügyleteit kísérő áfaszabályokat tekintjük át.

Tartalom:

1. Kik tartoznak a különleges adózói körbe?	1
2. Mit értünk közösségi ügylet alatt?	2
3. Mikor kell közösségi adószámot igényelni?	2
4. Miért különleges ez az adózói kör?.....	3
5. Közösségen belüli termékbeszerzés.....	3
5.1. Mely esetben kell adót fizetni a Közösségen belüli termékbeszerzés után a különleges adózói körbe tartozó adózóknak?	4
5.1.1. Az értékhatár átlépése.....	4
5.1.2. A közösségi adószám közlése.....	6
5.1.3. Az adófizetési kötelezettség választása	6
5.2. Az adófizetési kötelezettség teljesítése	6
6. Közösségen belüli termékértékesítés	7
7. Szolgáltatásnyújtás és szolgáltatás-igénybevétel	9
8. A különös adózói kör adóbevallásai, összesítőnyilatkozatai, az adó megfizetése.....	10
8.1. Az áfabevallás	11
8.2. Az összesítőnyilatkozat	11
8.3. A korábbi évek önellenőrzése, pótlása	12

1. Kik tartoznak a különleges adózói körbe?

A különleges adózói körbe

- azok a mezőgazdasági tevékenységet folytató különleges jogállású áfaalanyok, akik az Áfa tv.¹ XIV. fejezetének rendelkezései szerint adóznak, és ilyen minőségükben járnak el,
- a kizárólag adólevonásra nem jogosító adómentes tevékenységet² folytató áfaalanyok,
- az alanyi adómentességet választó áfaalanyok,

¹ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.).

² Az Áfa tv. 85-87. § szerint.

- a nem áfaalany jogi személyek tartoznak.³

2. Mit értünk közösségi ügylet alatt?

Közösségi ügylet alatt ebben az információs füzetben a következőket értjük:

- a Közösségen belüli termékbeszerzés,⁴
- a Közösségen belüli termékértékesítés,⁵
- az Európai Unió (továbbiakban: Közösség) más tagállamában illetőséggel bíró adóalanyok nyújtott szolgáltatások,
- a Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalanytól igénybe vett szolgáltatások.

A saját vagyon áthelyezésének szabályaira a 29-es számú információs füzet tér ki.

3. Mikor kell közösségi adószámot igényelni?

A felsorolt közösségi ügyletek közül néhány csak közösségi adószám birtokában bonyolítható:

- az adófizetési kötelezettséggel járó Közösségen belüli termékbeszerzés,⁶
- a Közösségen belüli termékértékesítés,⁷
- az Áfa tv. 37. §-a szerinti szolgáltatásnyújtás,
- az Áfa tv. 37. §-a szerinti szolgáltatás-igénybevétel.⁸

Ezért az áfaalanyoknak és a nem áfaalany jogi személyeknek ilyen kereskedelmi kapcsolat, közösségi ügylet előtt a közösségi adószám megállapításáért bejelentést kell tennie a NAV-hoz.⁹ A NAV a bejelentés napjával megállapítja a közösségi adószámot.¹⁰

³Áfa tv. 20. § (1) bekezdés d) pont.

⁴Áfa tv. 19-21. §.

⁵Áfa tv. 89. §.

⁶Áfa tv. 19. §, 20. § (4)-(7) bekezdés, 21. §.

⁷Áfa tv. 89. §.

⁸Áfa tv. 257/B. § (1)-(2) bekezdései.

⁹Áfa tv. 257/B. § (3) bekezdés.

¹⁰Adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 29. §.

4. Miért különleges ez az adózái kör?

A Közösségen belüli termékbeszerzésre vonatkozó speciális szabályok teszik különlegessé ezt az adózái kört, ugyanis bár főszabály szerint a Közösségen belüli termékbeszerzések után adót kell fizetni, a különleges adózái kör bizonyos feltételek teljesülése esetén ez alól mentesül. Ez természetesen csak a magyar Áfa tv. szerinti áfafizetési kötelezettség alóli mentesülést jelenti, az eladó az értékesítésnél adót számít fel, és azt továbbhárítja a vevőre.

5. Közösségen belüli termékbeszerzés

A Közösségen belüli termékbeszerzés¹¹

- a tulajdonoskénti rendelkezési jog megszerzése a termék felett úgy, hogy
- az a termék küldeménykénti feladásával vagy elfuvarozásával jár (ezt végezheti a beszerző és az értékesítő is, vagy bármelyikük javára más személy is),
- melynek eredményeként a termék a Közösség másik tagállamából belföldre kerül.

Az ilyen ügylet után **adót kell fizetni**¹², ha

- az értékesítés ellenérték fejében történik, és
- a beszerző adóalany vagy nem adóalany jogi személy, és
- az értékesítő olyan más tagállambeli (ott adószámmal rendelkező) adóalany, aki a saját tagállamában nem alanyi adómentes¹³, és
- az értékesítés *nem* Közösségen belüli távértékesítés¹⁴, és
- a termék *nem* szolgál fel- vagy összeszerelés tárgyául¹⁵, és
- a termék *nem* használt ingóság, műalkotás, gyűjteménydarab vagy régiség, amelynek az értékesítője viszonteladó vagy nyilvános árverés szervezője, és amelyet az értékesítés tagállamában a rájuk vonatkozó különös szabályok szerint¹⁶ adóztattak, és

¹¹ Áfa tv. 21. § (1) bekezdés.

¹² Áfa tv. 2. § b) pont, 19. § a) pont, 20. § (1) bekezdés a)-c) pont.

¹³ Ahol adóalanyként nyilvántartásba vették, nem részesül e tagállam azon joga szerinti adómentességben, amely tartalmában a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Héa-irányelv) 282-292. cikkeinek felel meg.

¹⁴ Áfa tv. 12/B. § (1) bekezdés.

¹⁵ Áfa tv. 32. §.

¹⁶ A Közösség azon tagállamában, ahol a termék a küldeménykénti feladásakor vagy a fuvarozás megkezdésekor volt, a terméket e tagállam azon joga szerint úgy adóztatták meg, amely tartalmában megfelel a Héa-irányelv 312-325. cikkeinek, illetve a Héa-irányelv 333-341. cikkeinek.

- a termék *nem* olyan, amelynek belföldi értékesítése mentes lenne az adó alól az Áfa tv. 103., 104. és 107. §-ai szerint (például bizonyos vízi vagy légi közlekedési eszköz üzemeltetését szolgáló termék).

Adót kell fizetni akkor is, ha bármely személy új közlekedési eszközt szerez be, akkor is, ha a beszerző nem adóalany természetes személy. Adót kell fizetni akkor is, ha adóalany vagy nem adóalany jogi személy olyan jövedéki terméket szerez be, amely után belföldön jövedéki adót köteles fizetni a Jöt.¹⁷ alapján.¹⁸

Nem kell azonban adót fizetnie a Közösségen belüli termékbeszerzés után a különleges adózói körnek, ha a Közösség más tagállamaiból beszerzett termékek áfa nélküli összesített értéke sem a tárgyévet megelőző évben, sem a tárgyévben a 10 000 eurós értékhatárt nem haladta meg, illetve nem haladja meg.¹⁹

Ha a Közösségen belülről beszerzett termék új közlekedési eszköz vagy belföldön jövedékiadóköteles termék, a különleges adózói kör is adót fizet, az értékhatár alatt is.

Az új közlekedési eszköz Közösségen belüli beszerzésével és értékesítésével kapcsolatos információk a 16-os számú információs füzetben található.

5.1. Mely esetben kell adót fizetni a Közösségen belüli termékbeszerzés után a különleges adózói körbe tartozó adózóknak?

5.1.1. Az értékhatár átlépése

Az adózó 2024. évi Közösségen belüli termékbeszerzései utáni áfafizetési kötelezettsége egyrészt annak függvénye, hogy az előző, azaz 2023. évben a Közösség más tagállamából bonyolított termékbeszerzéseinek összesített ellenértéke az értékhatárt meghaladta-e. Ha igen, akkor az adózónak 2024-ben már van közösségi adószáma, és már a tárgyévi első Közösségen belüli termékbeszerzése is adóköteles.

Ha 2023-ban nem haladta meg a jelzett összeghatárt a Közösségen belüli termékbeszerzések összege, akkor csak az értékhatár évközi, vagyis 2024. évi túllépése esetén keletkezik adófizetési kötelezettség a Közösségen belüli termékbeszerzések után.

Az értékhatár átlépését folyamatosan figyelni kell. Az adófizetési kötelezettség arra a termékbeszerzésre vonatkozik először, amelynek ellenértékével a beszerző az értékhatárt túllépi.²⁰

Az értékhatár meghaladását a NAV-nak be kell jelenteni.²¹

¹⁷ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2016. évi LXVIII. törvény.

¹⁸ Áfa tv. 19. § b)-c) pontok.

¹⁹ Áfa tv. 20. § (1) bekezdés d) pont, (2) bekezdés.

²⁰ Áfa tv. 20. § (4) bekezdés.

²¹ Áfa tv. 20. § (4) bekezdés

Az adózó a bejelentését még annak a terméknek a beszerzése előtt meg kell tegye²², amelynek ellenértékével az értékhatárt túllépi.

Lényeges, hogy a bejelentést időben megtegye, a NAV ugyanis a bejelentés alapján állapítja meg a közösségi adószámot. A közösségi adószám pedig szükséges ahhoz, hogy a más tagállambeli értékesítő adómentesen értékesíthesse a terméket a különleges adózási körbe tartozó adóalanyként, így a beszerzést ne terhelje adó mindkét tagállamban (a vevő érvényes közösségi adószáma a Közösségen belüli értékesítés egyik feltétele, ahogyan az a 6. pontban szerepel – ez minden tagállamban alkalmazandó szabály).

A közösségi adószámot a Közösség más tagállamából történő termékbeszerzéssel összefüggő minden iraton fel kell tüntetni.²³

A 10 000 eurós felső értékhatárba a Közösség azon tagállamaiban megtérített (vagy megtérítendő) ellenérték számít bele, amelyekben a termék a küldeménykénti feladásakor vagy a fuvarozás megkezdésekor volt.²⁴

Az értékhatár számításakor nem kell figyelembe venni

- az új közlekedésszerszám-beszerzéseket,
- azokat a Jöt. hatálya alá tartozó beszerzéseket, amelyeknél a termék belföldön esik jövedékiadó-kötelezettség alá,
- az olyan használt ingóság, a műalkotás, a gyűjteménydarab vagy régiség beszerzését, amelynek az értékesítője viszonteladó vagy nyilvános árverés szervezője, és amelyet az értékesítés tagállamában a rájuk vonatkozó különös szabályok szerint²⁵ adóztattak meg²⁶,
- az olyan a termék beszerzését, amelynek belföldi értékesítése mentes lenne az adó alól az Áfa tv. 103., 104. és 107. §-ai szerint (például bizonyos vízi vagy légi közlekedési eszköz üzemeltetését szolgáló termék).²⁷

A 10 000 euróban meghatározott értékhatár forintra váltásakor az uniós csatlakozási szerződést kihirdető törvény²⁸ hatálybalépésének napján érvényes, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett hivatalos devizaárfolyamot (252,19 forint/euró) kell alkalmazni. Az így kapott összeget a matematikai kerekítési szabályok szerint százezer forintra kerekítve kell megállapítani. Az így meghatározott összeg 2 500 000 forint.²⁹

²² Az Áfa tv. 257/B. § (3) bekezdése.

²³ Art. 29. §.

²⁴ Áfa tv. 20. § (3) bekezdés.

²⁵ A Közösség azon tagállamában, ahol a termék a küldeménykénti feladásakor vagy a fuvarozás megkezdésekor volt, a terméket e tagállam azon joga szerint úgy adóztatták meg, amely tartalmában megfelel a Héa-irányelv 312-325. cikkeinek, illetve a Héa-irányelv 333-341. cikkeinek.

²⁶ Áfa tv. 20. § b)-c) pont.

²⁷ Áfa tv. 20. § a) pont.

²⁸ 2004. évi XXX. törvény.

²⁹ Áfa tv. 256. § (1) bekezdés.

5.1.2. A közösségi adószám közlése

Ha a különleges adózói körbe tartozó adózónak más okból van közösségi adószáma, például szolgáltatásnyújtás vagy igénybevétel miatt, azt az értékhatár alatti közösségi termékbeszerzéskor **nem kell megadnia a partnerének.**

Ha annak ellenére megadja, hogy az értékhatárt nem lépte túl, és nem is választott adófizetési kötelezettséget az értékhatár alatt – lásd következő pont), e tény az első ilyen Közösségen belüli termékbeszerzés teljesítésének napját követő hónap 20-áig **be kell jelenteni** a NAV-nak.³⁰

Ilyenkor ugyanis úgy kell tekinteni, mint aki **adókötelezettséget választott**³¹ erre az ügyletre, valamint az ezt követő összes olyan Közösségen belüli termékbeszerzésére, amelyet neki az előbbi ügylet teljesítésének évét követő második év végéig teljesítenek.

5.1.3. Az adófizetési kötelezettség választása

A különleges adózói körbe tartozó adózók, ha a Közösség más tagállamából szereznek be terméket, az értékhatár elérése előtt is választhatják az adófizetési kötelezettséget.³² E választásuktól a választás évét követő két naptári évig nem térhetnek el.³³

Ha az adózónak a tárgyévet megelőző évben **volt Közösségen belüli termékbeszerzése**, a tárgyévre vonatkozó választását a tárgyévet megelőző adóév utolsó napjáig kell a NAV-hoz bejelentenie. Ha az adózónak a tárgyévet megelőző évben **nem volt Közösségen belüli beszerzése**, akkor a tárgyévre vonatkozó választását a tárgyévi **első Közösségen belüli beszerzése előtt** kell bejelentenie.³⁴

5.2. Az adófizetési kötelezettség teljesítése

A Közösségen belüli termékbeszerzések után az **adófizetési kötelezettség** a beszerzést tanúsító számla kibocsátásának napján, de legkésőbb a teljesítést magában foglaló hónapot követő hónap 15-én keletkezik, és az ezen időpontot tartalmazó adómegállapítási időszakról benyújtott áfabevallásban kell szerepeltetni.³⁵

A **főszabálytól eltérően**, ha a teljesítés és a fizetendő adó – előző főszabály szerinti – megállapítása között az adófizetésre kötelezettnek

³⁰ Áfa tv. 257/B. § (5) bekezdés.

³¹ Áfa tv. 20. § (7) bekezdés.

³² Áfa tv. 20. § (5) bekezdés.

³³ Áfa tv. 20. § (6) bekezdés.

³⁴ Áfa tv. 257/B. § (4) bekezdés.

³⁵ Áfa tv. 63. § (1) bekezdés.

- az Áfa tv.-ben szabályozott **jogállásában** olyan **változás következik** be, amelynek eredményeként tőle adófizetés nem lenne követelhető (például az adóalanyisága megszűnik), a fizetendő adót a jogállásváltozást megelőző napon kell megállapítani,
- a **tartozását ellenérték fejében átvállalják**, a fizetendő adót a tartozás átvállalásakor kell megállapítani³⁶.

Az adó alapja a belföldön teljesített ügyletekhez hasonlóan állapítandó meg.³⁷ Az adó alapjára 27 százalékos mértékű áfát kell felszámítani, ha a termék nem tartozik az Áfa tv. előírásai szerint más adómérték alá, illetve nem adómentes Közösségen belüli termékbeszerzés az Áfa tv. 91. §-a szerint (például amelynek belföldi értékesítése vagy importja adómentes lenne).

6. Közösségen belüli termékértékesítés

Közösségen belüli **adómentes termékértékesítés**³⁸

- a tulajdonoskénti rendelkezési jog átadása a termék felett úgy, hogy
- az a termék küldeménykénti feladásával vagy elfuvarozásával jár,
- melynek eredményeként a termék belföldről a Közösség másik tagállamába kerül, és
- az értékesítő nem alanyi adómentes adóalany³⁹, és
- a beszerző a Közösség másik tagállamában adóalanyi minőségben eljáró adóalany vagy nyilvántartásba vett, adófizetésre kötelezett jogi személy, aki (amely) a beszerzése után a beszerzés tagállamában adófizetésre kötelezett⁴⁰, és
- a beszerzőnek a Közösség másik tagállamában adószáma van, és azt megadja az értékesítőnek, és
- a termék nem használt ingóság, műalkotás, gyűjteménydarab vagy régiség, amelyek értékesítésének adóztatására az Áfa tv. XIV. fejezetének rendelkezései alkalmazandók⁴¹, és
- a termék feladása vagy elfuvarozása más tagállamba igazolt.

Nem lehet az adómenteséget alkalmazni, ha az értékesítő az összesítőnyilatkozatot hiányosan, hibásan nyújtja be, vagy egyáltalán nem nyújtja be. Kivétel ez alól, ha igazolja, hogy a mulasztás, hiba vagy hiányosság a jóhiszemű eljárása mellett következett be, és a nyilatkozatot pótolja, illetve kijavítja.⁴²

³⁶ Áfa tv. 63. § (2) bekezdés.

³⁷ Áfa tv. 72. §.

³⁸ Áfa tv. 89. § (1) bekezdés.

³⁹ Áfa tv. 90. § (1) bekezdés a) pont.

⁴⁰ Áfa tv. 90. § (1) bekezdés b) pont, az ügylet a beszerzés tagállamában nem tartozik a Héa-irányelv 3. cikk (1) bekezdésének tartalmában megfelelő tagállami szabályozás alá.

⁴¹ Áfa tv. 90. § (3) bekezdés.

⁴² Áfa tv. 89. § (1a) bekezdés.

A vevő adószámára és az összesítőnyilatkozatra vonatkozó feltételekkel és a termék kiszállításának igazolásával kapcsolatos további tudnivalókat a NAV külön tájékoztatói ismertetik. ([Általános forgalmi adó – Nemzeti Adó- és Vámhivatal \(gov.hu\)](http://www.nav.hu))

Szintén adómentes bármely személy új közlekedési eszköz Közösségen belüli értékesítése bármely személy részére. Adómentes továbbá, ha nem alanyi adómentes adóalany⁴³ a célországban jövedékiadó-köteles jövedéki terméket értékesít olyan adóalanyként, vagy nem adóalany jogi személynek, aki egyébként a Közösségen belüli beszerzése után nem köteles adófizetésre^{44, 45}.

Ha kizárólag adólevonásra nem jogosító tevékenységet folytatóként bejelentkezett adóalany végez Közösségen belüli adómentes termékértékesítést, kötelező közösségi adószámot kérnie még az értékesítés előtt.⁴⁶

Ha **alanyi adómentes adóalany** ebben a minőségében értékesít – akár más tagállamba, közösségi adószámmal rendelkező személynek is – az nem minősül Közösségen belüli értékesítésnek⁴⁷. Ezért e miatt nem kell közösségi adószámot kérnie.

A számlában hivatkozni kell az alanyi adómentességre⁴⁸!

Az ilyen értékesítések ellenértéke az általános szabályok szerint az alanyi mentességre jogosító értékhatárba beleszámít. Ha azonban az alanyi adómentes adóalany nem járhat el alanyi adómentes minőségében, például ha új közlekedési eszközt értékesít Közösségen belülre,⁴⁹ akkor az értékesítés előtt közösségi adószámot kell kérnie.⁵⁰ Ez az értékesítés az alanyi mentesség értékhatárába nem számít bele.⁵¹

A **mezőgazdasági tevékenységet folytató különleges jogállású adóalany** akkor is jogosult kompenzációs felárra (természetesen az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén), ha az Áfa tv. 7. számú mellékletének I. részében felsorolt termékét

- a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett olyan adóalanyként értékesíti belföldön, aki (amely) nem kompenzációs rendszerben adózik^{52, 53} vagy

⁴³ Áfa tv. 90. § (2) bekezdés.

⁴⁴ A beszerzés tagállamának azon joga szerint, amely tartalmában megfelel a HÉA-irányelv 3. cikk (1) bekezdésének.

⁴⁵ Áfa tv. 89. § (2)-(3) bekezdés.

⁴⁶ Áfa tv. 257/B. §.

⁴⁷ Áfa tv. 90. § (1) bekezdés a) pont és 90. § (2) bekezdés.

⁴⁸ Áfa tv. 169. § m) pont.

⁴⁹ Áfa tv. 193. § (1) bekezdés a) pont.

⁵⁰ Áfa tv. 257/B. §.

⁵¹ Áfa tv. 188. § (3) bekezdés b) pont.

⁵² Olyan adózónak, aki (amely) a saját államának joga szerinti jogállása tartalmában megfelel a HÉA-irányelv XII. címének 2. fejezetében foglaltaknak.

⁵³ Áfa tv. 200. § (1) bekezdés b) pont.

- a Közösség valamely más tagállamában nyilvántartásba vett olyan nem adóalany jogi személynek értékesíti, akinek (amelynek) a Közösség azon tagállamában, ahol a termék a küldeménykénti megérkezésekor vagy a fuvarozás befejezésekor van, e beszerzése után adót kell fizetnie e tagállam joga szerint.⁵⁴

Az Áfa tv. nem tartalmaz kifejezetten olyan rendelkezést, mely kivonná a mezőgazdasági tevékenységet végző adóalany ilyen minőségében végzett, egyébként az Áfa tv. 89. §-nak megfelelő termékértékesítését a Közösségen belüli adómentes termékértékesítés szabályai alól. Az általános forgalmi adózás rendszeréből azonban az következik, hogy a mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany fentieknek megfelelő „Közösségen belüli értékesítésére” a kompenzációs felár áthárítása mellett nem alkalmazható a Közösségen belüli adómentes értékesítés szabálya is⁵⁵.

Ha tehát az Áfa tv. XIV. fejezete alapján a kompenzációs felár érvényesítésének feltételei az adott ügyletre fennállnak, akkor az adóalanyok az Áfa tv. 200. § (1) bekezdés b) pontja, valamint (3) bekezdése szerint kell eljárnia, mivel ez a törvényi rendelkezés speciális rendelkezésnek tekintendő az Áfa tv. 89. §-ához képest. Ezért ilyen esetben az Áfa tv. 89. §-ának alkalmazása kizárt.

Tehát a mezőgazdasági tevékenységet folytató, különleges jogállású adóalanyok e termékértékesítések miatt nem kell közösségi adószámot kiváltani.

7. Szolgáltatásnyújtás és szolgáltatás-igénybevétel

A szolgáltatásnyújtások **teljesítési helyét** az Áfa tv. 37-49/A. §-ai alapján kell meghatározni. (Arról, hogy az így megállapított, belföldön keletkező adófizetési kötelezettség teljesítésére melyik adózó kötelezett az adott teljesítési helyen, az Áfa tv. 138. §-a és 140. §-a rendelkezik.) Az Áfa tv. 37. §-a fogalmazza meg a főszabályt, ehhez képest a 38-49/A. §-ok kivételeket állapítanak meg. A 37. § értelmében főszabályként a szolgáltatásnyújtás teljesítési helye, ha a megrendelő maga is adóalany, **a megrendelő gazdasági célú letelepedésének az országa**. Ha azonban a szolgáltatást saját nevében megrendelő személy nem adóalany, akkor a teljesítési hely főszabályként a **szolgáltatást nyújtó adóalany gazdasági célú letelepedésének országa**.

A főszabály alóli **kivételek** az Áfa tv. 38-49/A. §-ainak megfelelően például az ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatások, amelyek teljesítési helye az ingatlan fekvésének helye, vagy a személyszállítási szolgáltatások, amelyek teljesítési helye a megtett útvonal.

(A szolgáltatások teljesítési helyével kapcsolatban részletesebb információkat a 29-es számú füzet tartalmaz.)

⁵⁴ Áfa tv. 200. § (3) bekezdés.

⁵⁵ Áfa tv. 200. § (1) bekezdés b) pont, és (3) bekezdés.

Az Áfa tv. 37. §-a szerinti szolgáltatásnyújtáshoz, illetve szolgáltatás igénybevételéhez **közösségi adószám** kell.⁵⁶ Ezt még a tevékenység, az első ilyen szolgáltatás teljesítése előtt kell igényelni, és ellentétben a közösségi termékbeszerzéssel, nincs értékhatárhoz kötve.

Ha **alanyi adómentes adóalany** *úgy nyújt szolgáltatást*, hogy annak teljesítési helye külföldre esik, akkor nem járhat el alanyi adómentes minőségében.⁵⁷ Ez azt jelenti, hogy ezekben az esetekben az alanyi adómentes adóalany – hasonlóan az általános szabályok szerint adózó áfaalanyokhoz – nem alanyi adómentes ügyletről, hanem úgynevezett „Áfa tv. területi hatályán kívüli” ügyletről bocsát ki számlát, és az esetleges bevallási, adatszolgáltatási kötelezettségét is ennek megfelelően teljesíti. Fontos, hogy az alanyi adómentes adóalany, ha ilyen, külföldön teljesített szolgáltatást nyújt, az ahhoz kapcsolódó termékbeszerzéseit, szolgáltatás igénybevételeit terhelő általános forgalmi adót levonhatja.⁵⁸

Ha alanyi adómentes *úgy vesz igénybe szolgáltatást* külföldi adóalanytól, hogy annak teljesítési helye – az Áfa tv. megfelelő alkalmazásával⁵⁹ – belföldre esik, akkor szintén nem járhat el alanyi adómentes minőségében.⁶⁰ Ez azt jelenti, hogy a másik országban (és belföldön nem) letelepedett szolgáltatásnyújtó adóalany helyett – mint igénybe vevő – a szolgáltatás után saját nevében áfa felszámítására és fizetésére lesz kötelezett.⁶¹

Ezt a saját név alatt felszámított áfát azonban, mivel a szolgáltatás igénybevétele alanyi adómentesként végzett, adólevonásra nem jogosító adómentes tevékenységhez történik, nem vonhatja le.⁶²

A **közösségi adószámmal rendelkező, nem adóalany jogi személyt**⁶³, aki (amely) például arra tekintettel rendelkezik, vagy kellene rendelkeznie közösségi adószámmal, hogy a Közösségen belüli beszerzése után adófizetési kötelezettsége keletkezett, a neki nyújtott szolgáltatásoknál adóalanynak kell tekinteni, kivéve, ha a szolgáltatást saját, vagy alkalmazottai magánszükségletének kielégítésére veszi igénybe. Ezért azon szolgáltatások igénybevétele után, melyek teljesítési helye belföldre esik, e személynek is adófizetési kötelezettsége keletkezik, amennyiben a szolgáltatást nyújtó adóalany belföldön gazdasági céllal nem telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye nincs belföldön.

8. A különös adózói kör adóbevallásai, összesítőnyilatkozatai, az adó megfizetése

⁵⁶ Áfa tv. 257/B. § (1) bekezdés c)-d) pontok.

⁵⁷ Áfa tv. 193. § (1) bekezdés d) pont.

⁵⁸ Áfa tv. 195. § (2) bekezdés d) pont.

⁵⁹ Áfa tv. 37-49. §.

⁶⁰ Áfa tv. 193. § (3) bekezdés.

⁶¹ Áfa tv. 193. § (3) bekezdésének és 140. §-ának együttes olvasata.

⁶² Áfa tv. 195. § (1) bekezdés.

⁶³ Áfa tv. 36. § (1) bekezdés, 140. §.

8.1. Az áfabevallás

A közösségi termékbeszerzések és szolgáltatás-igénybevételek miatt áfa fizetésére kötelezett, ezért közösségi adószámmal rendelkező, különleges adózói körbe tartozó adózónak az ügyletek utáni adót a kötelezettség keletkezését követő hónap 20-áig kell megfizetnie és bevallania a '65 számú nyomtatványon.⁶⁴

Ugyancsak a '65 számú bevallásban kell teljesíteni a Közösségen belüli értékesítésekkel kapcsolatos adókötelezettséget (mely az adómentes értékesítésre tekintettel adófizetési kötelezettséggel – a törvényi feltételek fennállása esetén – nem jár), és a más tagállambeli adóalanyoknak nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos adókötelezettséget is.

8.2. Az összesítőnyilatkozat

A különleges adózói körnek egyes ügyleteiről havonta, az adókötelezettség keletkezését követő hónap 20-áig be kell nyújtania a 'A60. számú nyomtatványt, az összesítőnyilatkozatot. Ennek részletező lapjain szerepeltetni kell a saját és a partner közösségi adószámát, és az ügylet áfa nélkül számított ellenértékét is.⁶⁵

Az összesítőnyilatkozaton szerepeltetni kell

- az adófizetési kötelezettséget keletkeztető Közösségen belüli **termékbeszerzéseket**,
- az adómentes Közösségen belüli **termékértékesítéseket**,
- a Közösség más tagállamában adószámmal rendelkező adóalany, vagy adószámmal rendelkező, nem adóalany jogi személynek **teljesített**, az Áfa tv. 37. §-ának hatálya alá eső olyan **szolgáltatást** (ideértve az előleget is), amely adóköteles a teljesítési hely szerinti tagállamban, és amely után annak igénybevevője adófizetésre kötelezett,
- a Közösség más tagállamában adószámmal rendelkező adóalanytól **igénybe vett**, olyan, az Áfa tv. 37. §-ának hatálya alá eső **szolgáltatást** (ideértve a szolgáltatás igénybevételehez fizetett előleget is), amely belföldön adóköteles, és amely után a beszerző az adófizetésre kötelezett.⁶⁶

A más tagállami adóalanyok nyújtott vagy tőle igénybe vett, a teljesítési helyre vonatkozó főszabály (Áfa tv. 37. §) hatálya alá nem tartozó szolgáltatásokról nem kell az összesítőnyilatkozatban adatot szerepeltetni.

Nem kell nyilatkozatot tenni arról a hónapról, amelyben az adózó közösségi kereskedelmet nem folytatott.⁶⁷

⁶⁴ Art. 2. sz. melléklet I/B/1.1.,3.4., 3.5. alpontok, Art. 3. sz. melléklet I. Határidők 2.1. pont.

⁶⁵ Áfa tv. 4/A. számú melléklet 1. és 5. pont.

⁶⁶ Áfa tv. 4/A. számú melléklet 1. pont.

⁶⁷ Áfa tv. 4/A. számú melléklet 8. pont.

Az összesítőnyilatkozatot elektronikus úton kell benyújtani.⁶⁸

8.3. A korábbi évek önellenőrzése, pótlása

A különleges adózói kör elévülési időn belüli, megelőző éveket érintő közösségi ügyleteire vonatkozó önellenőrzéseket a továbbra is forgalomban tartott 1886 valamint az 1865, 1965, 2065, 2165, 2265, 2365 számú nyomtatványokon kell benyújtani, a kitöltési útmutatóknak megfelelően. Ezek a nyomtatványok a kitöltést segítő programokkal és a kitöltési útmutatókkal együtt elérhetők és letölthetők honlapunkról (www.nav.gov.hu).

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

⁶⁸ Áfa tv. 4/A. számú melléklet 10. pont.